

УКРАЇНА

(19) UA (11) 60265 (13) U
(51) МПК (2011.01)
A61Q 11/00МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ
І НАУКИ УКРАЇНИДЕРЖАВНИЙ ДЕПАРТАМЕНТ
ІНТЕЛЕКТУАЛЬНОЇ
ВЛАСНОСТІОПИС
ДО ПАТЕНТУ
НА КОРИСНУ МОДЕЛЬвидається під
відповідальність
власника
патенту

(54) ЛІКУВАЛЬНО-ПРОФІЛАКТИЧНИЙ ЗАСІБ "ФІТОСПРЕЙ"

(21) u201015364

(22) 20.12.2010

(24) 10.06.2011

(46) 10.06.2011, Бюл.№ 11, 2011 р.

(72) ФЕДІН РОМАН МИХАЙЛОВИЧ

(73) ФЕДІН РОМАН МИХАЙЛОВИЧ

(57) Лікувально-профілактичний засіб, який містить етанол 96 % та воду очищену, який відрізняється тим, що засіб у формі спрею додатково містить ліофілізований фітоекстракт скумпії звичайної, ліофілізований фітоекстракт бадану товстолистого, ліофілізований фітоекстракт конюшини лучної і

гліцирам за наступного співвідношення інгредієнтів, мас. %:

ліофілізований фітоекстракт скумпії звичайної	0,4-0,6
ліофілізований фітоекстракт бадану товстолистого	0,4-0,6
ліофілізований фітоекстракт конюшини лучної	0,4-0,6
гліцирам	0,15-0,35
етанол 96 %	28,0-32,0
вода очищена	до 100,0.

Корисна модель належить до фармації та стоматології і може використовуватися для лікування і профілактики запальних захворювань пародонта.

Відомий антимікробний та протизапальний засіб для обробки ротової порожнини еліксир «Шалфейний», що служить прототипом [деклараційний патент України на корисну модель № 57426 А, МПК А61К 7/16, опубл. 16.06.2003, Бюл. № 6], містить у своєму складі екстракт шавлії лікарської, бензоат натрію, ментол, спирт етиловий (етанол 96 %) та воду дистильовану.

Недоліком вказаного засобу є недосконала технологія одержання витяжки з використанням цінного екстрагенту - 70 % етанолу, а пізніше екстракту листя шавлії лікарської із застосуванням високотемпературного способу сушіння для видалення етанолу.

Бензоат натрію у складі еліксиру, що признається в мікстурах для внутрішнього вживання як відхаркувальний засіб, не надає виразного ефекту при лікуванні запальних захворювань пародонта. Окрім того, форма еліксир не зовсім зручна для дозування, не містить інших фітокомпонентів, які б підсилили його лікувально-профілактичну та імуностимулюючу дію.

В основу корисної моделі поставлено задачу розробки такого лікувально-профілактичного засобу, який завдяки зміні його форми, удосконаленню складу, кількісного співвідношення інгредієнтів, технології одержання водних витяжок та ліофілізованих фітоекстрактів з високим вмістом біологічно активних речовин забезпечить протимікробну,

ранозагоювальну, протизапальну, капіляророзміцнювальну, антиоксидантну, інтерфероніндукуючу активність, попередить розвиток запальних захворювань пародонта.

Поставлена задача вирішується тим, що лікувально-профілактичний засіб у формі спрею, який містить етанол 96 % та воду очищену, згідно з корисною моделлю, додатково містить ліофілізований фітоекстракт скумпії звичайної, ліофілізований фітоекстракт бадану товстолистого, ліофілізований фітоекстракт конюшини лучної і гліцирам за наступного співвідношення інгредієнтів, мас. %:

ліофілізований фітоекстракт скумпії звичайної	0,4-0,6
ліофілізований фітоекстракт бадану товстолистого	0,4-0,6
ліофілізований фітоекстракт конюшини лучної	0,4-0,6
гліцирам	0,15-0,35
етанол 96 %	28,0-32,0
вода очищена	до 100,0.

Ліофілізований фітоекстракт скумпії звичайної у складі спрею має в'язучу, протизапальну, антимікробну, знеболюючу, імуностимулюючу активність, оскільки він вміщує галотанін, елагову і галову кислоти, флавоноїди (кверцетин, фустин, фізетин, мерицитрин), силіційову кислоту, метиловий ефір галової кислоти, галактозид, глікозидні сполуки та ефірну олію. Для його одержання використовують доступний, дешевий і ефективний екстрагент - воду очищену.

Ліофілізований фітоекстракт бадану товстолистого - ефективний імуностимулюючий, кровос-

(19) UA (11) 60265 (13) U

пинний, протизапальний, бактерицидний, в'яжучий і тонізуючий засіб. Він зумовлює поверхнєве ущільнення тканин, зменшення болю, зміцнення стінок капілярів, місцевого звуження кровоносних судин. В стоматологічній практиці застосовується для лікування стоматитів та гінгівітів. Одержують його методом ліофільного сушіння водних витяжок.

Ліофілізований фітоекстракт конюшини лучної містить глікозиди трифолін та ізотрифолін, дубильні речовини, ефірну і жирну олії, саліцилову кислоту, каротин, вітаміни С, Е, В₁, В₂, К та інші діючі речовини, що обумовлюють його фармакологічні властивості, зокрема імуностимулюючі, відхаркувальні, сечогінні, потогінні, протизапальні, бактерицидні. Екстрагентом для його отримання також служить вода очищена.

Гліцирам (однозаміщена амонійна сіль гліциризинової кислоти, виділена з коренів солодцю голого) виявляє помірну антимікробну, протизапальну, відхаркувальну і кортикотропну дію, коригує гіркуватий смак ліофілізованих фітоекстрактів.

Етанол 96 % - як зовнішній антисептичний засіб, служить консервантом, надає стабільності, необхідного терміну придатності і разом з водою очищеною забезпечує відповідну рідку консистенцію спрею.

Лікувально-профілактичний засіб «Фітоспрей» готують таким чином. Розраховану кількість гліцираму розчиняють у киплячій воді очищеній. До гарячого розчину додають при постійному перемішуванні ліофілізовані фітоекстракти скумпії звичайної, бадану товстолистого, конюшини лучної. Після повного розчинення порошків розчин охолоджують до кімнатної температури, додають етанол 96 % і енергійно збовтують протягом 2-3 хвилин. Одержаний розчин відстоюють при кімнатній температурі 2-3 доби, фільтрують і заливають у скляні балончики з нагвинчуваним механічним розбризкувачем насосного типу.

Спрей являє собою прозору рідину коричнево-го кольору, солодкуватого смаку. Вміст етанолу в ньому становить 30 %, значення рН середовища не перевищує 6,0.

Приклад 1. Засіб «Фітоспрей» готують, як вказано вище, за мінімального співвідношення інгредієнтів, мас. %:

ліофілізований фітоекстракт скумпії звичайної	0,4
ліофілізований фітоекстракт бадану товстолистого	0,4
ліофілізований фітоекстракт конюшини лучної	0,4
гліцирам	0,15
етанол 96 %	28,0
вода очищена	до 100,0.

Приклад 2. Засіб «Фітоспрей» готують, як вка-

зано вище, за максимального співвідношення інгредієнтів, мас. %:

ліофілізований фітоекстракт скумпії звичайної	0,6
ліофілізований фітоекстракт бадану товстолистого	0,6
ліофілізований фітоекстракт конюшини лучної	0,6
гліцирам	0,35
етанол 96 %	32,0
вода очищена	до 100,0.

Приклад 3. Засіб «Фітоспрей» готують, як вказано вище, за оптимального співвідношення інгредієнтів, мас. %:

ліофілізований фітоекстракт скумпії звичайної	0,5
ліофілізований фітоекстракт бадану товстолистого	0,5
ліофілізований фітоекстракт конюшини лучної	0,5
гліцирам	0,25
етанол 96 %	30,0
вода очищена	до 100,0.

«Фітоспрей» використовують наступним чином. Після чищення зубів зубною пастою, проводять зрошення ротової порожнини спреєм, натискаючи пальцем головку пульверизатора насосного пристрою 8-10 разів. Таку процедуру повторюють 4 рази на день з експозицією спрею у ротовій порожнині 2-3 хвилини.

Клінічний приклад 1. Хворий Б., 50 р. перебуває на обліку з діагнозом пародонтита середньої важкості протягом 4 років, стан ремісії; внаслідок утворення назубних відкладень через кожних 3 місяці відвідував стоматолога. Йому рекомендовано щоденне 4-разове застосування спрею з експозицією у ротовій порожнині протягом 3 хвилин на період лікування в стаціонарі. Контрольний огляд після 4 місяців засвідчив добрий гігієнічний стан та незначну кількість назубних відкладень.

Клінічний приклад 2. Хвора К., 56 р. звернулася з причини кровоточивості ясен, що виникла у процесі користування ортопедичною конструкцією. Діагноз: гіпертрофічний гінгівіт з гострим перебігом. Було проведено гінгивектомію, призначено щоденне 4-разове використання спрею «Фітоспрей». Запальні явища зникли на п'ятий день, спостереження протягом п'яти місяців засвідчили відсутність рецидиву.

Таким чином, позитивний результат запропонованої корисної моделі досягається відповідним підбором інгредієнтів засобу, забезпечуючи ефективне лікування і профілактику запальних захворювань пародонту, стабілізацію процесу загоєння, відсутність побічної дії, покращення органолептичних властивостей, зручність використання та дозування засобу.